

24 mei
2017

1V **Opiniepanel**

Onderzoek:

**'Formatie: D66 wil niet
met CU'**

<http://opiniepanel.eenvandaag.nl>

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 50.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

'Formatie: D66 wil niet met CU'

24 mei 2017

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek deden 13.567 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek is gehouden op 24 mei 2017.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Lisette van Vliet:

lisette.van.vliet@eenvandaag.nl

1. Samenvatting

Peiling: Kiezers somber over kabinetsformatie

Zes op de tien (60%) kiezers verwachten niet dat er binnen zes maanden een nieuw kabinet is. Een coalitie met de VVD, het CDA en D66 aangevuld met de PvdA vindt de grootste groep kiezers (52%) op dit moment het meest acceptabel, blijkt uit een peiling van EenVandaag. De gewogen peiling werd vandaag gehouden en is ingevuld door ruim 13.500 mensen. Als tweede optie wordt door 46 procent van de deelnemers wederom het motorblok met GroenLinks genoemd.

Voor Jesse Klaver was uitbreiding van de vluchtelingendeal een breekpunt. Bij GroenLinks-kiezers ligt dit genuanceerder: 45 procent van de GroenLinks achterban vindt dat Klaver hier geen breekpunt van moet maken. Veel van deze GroenLinks-stemmers geven aan het thema klimaat nog belangrijker te vinden. Zoals een ondervraagde zegt: *'Ik vind immigratie belangrijk, maar Klaver mag van mij toegeven als daar harde klimaatafspraken tegenover staan.'* Voor 36 procent van de GroenLinks-kiezers is de vluchtelingendeal wel een breekpunt.

PvdA-kiezer verdeeld

De PvdA-kiezer is verdeeld over het wel of niet meedoen aan formatie-onderhandelingen: 46 procent ziet dat wel zitten, maar ook 46 procent is hier tegen. Veel PvdA-stemmers geven aan dat hun partij alleen moet gaan onderhandelen als de coalitie meer links dan rechts georiënteerd is. *'Alleen deelnemen aan een centrum-links kabinet'*, stelt een ondervraagde.

PVV aan onderhandelingstafel

Na het vastlopen van de formatie vindt de helft (49%) van de ondervraagden nu dat overwogen moet worden de PVV uit te nodigen voor de formatie-onderhandelingen. Naast PVV-kiezers zouden met name CDA-kiezers (59% voor) dit een goed idee vinden. Ook bij VVD-kiezers (46% voor, 51% tegen) is hiervoor enig draagvlak te zien.

De grootste groep ondervraagden (52%) is op dit moment geen voorstander van nieuwe verkiezingen.

2. Coalties

We leggen u nu – na het stuklopen van de formatie – de meest waarschijnlijke coalities voor.

Welke coalitie zou nu wat u betreft als eerste onderzocht moeten worden?

Opnieuw VVD - CDA - D66 - GroenLinks (85 zetels):	18%
VVD - CDA - D66 - PvdA - SP (94 zetels):	7%
VVD - CDA - D66 - PvdA (80 zetels):	15%
CDA - D66 - GroenLinks - SP - PvdA - CU (80 zetels):	13%
VVD - CDA - PVV - 50PLUS (76 zetels):	24%
Een minderheidscoalitie van CDA, VVD en D66 (71 zetels):	14%
Weet niet / geen mening:	9%

Los van uw eigen voorkeur: geef van onderstaande coalities aan of u het acceptabel of onacceptabel vindt dat die gevormd worden.

	Wel acceptabel	Niet acceptabel	Weet niet / geen mening
Opnieuw VVD - CDA - D66 - GroenLinks (85 zetels)	46%	49%	5%
VVD - CDA - D66 - PvdA - SP (94 zetels)	35%	58%	7%
VVD - CDA - D66 - PvdA (80 zetels)	52%	41%	7%
CDA - D66 - GroenLinks - SP - PvdA - CU (80 zetels)	30%	64%	6%
VVD - CDA - PVV - 50PLUS (76 zetels)	39%	55%	6%
Een minderheidscoalitie van CDA, VVD en	41%	48%	11%

D66 (71 zetels)			
-----------------	--	--	--

Hoe belangrijk vindt u het dat een kabinet een ruime meerderheid (van 80 zetels of meer) heeft in de Tweede Kamer?

Belangrijk:	63%
Niet belangrijk:	34%
Weet niet / geen mening:	3%

Zou u het wel of niet acceptabel vinden als Nederland een minderheidskabinet zou krijgen?

Wel acceptabel:	54%
Niet acceptabel:	32%
Weet niet / geen mening:	14%

Op dit moment zijn er twee formatiepogingen gestrand en willen meerdere partijen niet meer met elkaar onderhandelen. Een van de opties is om nieuwe verkiezingen te houden.

Vindt u dat er nu nieuwe verkiezingen moeten komen?

Ja:	38%
Nee:	52%
Weet niet / geen mening:	10%

Los van wat u zelf hoopt: Wat denkt u dat uiteindelijk de coalitie wordt die Nederland gaat regeren?

VVD - CDA - D66 - GroenLinks (85 zetels):	18%
VVD - CDA - D66 - PvdA - SP (94 zetels):	2%
VVD - CDA - D66 - PvdA (80 zetels):	14%
CDA - D66 - GroenLinks - SP - PvdA - CU (80 zetels):	5%
VVD - CDA - PVV - 50PLUS (76 zetels):	5%
Een minderheidscoalitie van CDA, VVD en D66 (71 zetels):	27%
Ik denk dat er nieuwe verkiezingen komen:	17%
Weet niet / geen mening:	12%

'Partijen zouden nu moeten overwegen om de PVV uit te nodigen voor de formatie-onderhandelingen'

Mee eens:	49%
Mee oneens:	46%
Weet niet / geen mening:	5%

'Nu de onderhandelingen opnieuw zijn nu stukgelopen, verwacht ik dat de VVD, het CDA, D66 en GroenLinks op een later moment de formatie weer zullen oppakken.'

Mee eens:	42%
Mee oneens:	42%
Weet niet / geen mening:	16%

3. Rol voor de Koning?

De Koning(in) als staatshoofd speelde tot 2012 een belangrijke rol bij de vorming van een nieuw kabinet, omdat hij de (in)formateur aanwees.

Daarbij ging de Koning(in) af op adviezen van vaste adviseurs en van politici.

Sinds 2012 krijgt de Tweede Kamer, en niet langer het staatshoofd, het voortouw in het (in)formatieproces. De Tweede Kamer wijst dus ook de (in)formateur aan.

Vindt u dat Koning Willem-Alexander de (in)formateur zou moeten aanwijzen, of moet de Tweede Kamer dat doen?

De Koning moet de (in)formateur aanwijzen:	31%
De Tweede Kamer moet de (in)formateur aanwijzen:	50%
Weet niet / geen mening:	19%

4. Achterbannen over de formatie

De volgende twee vragen zijn alleen gesteld aan de deelnemers die bij de laatste landelijke verkiezingen in 2017 GroenLinks hebben gestemd, N= 1456

Zou u het een goede of een slechte zaak vinden als Jesse Klaver opnieuw gaat onderhandelen met de VVD, CDA en D66?

Een goede zaak: 78%

Een slechte zaak: 14%

Weet niet / geen mening: 8%

De vier partijen (VVD, CDA, D66 en GroenLinks) werden het eerder niet eens op het dossier 'migratie'. Wat de partijen met name verdeelde was het idee om de vluchtelingendeal met Turkije uit te breiden naar Afrikaanse landen.

Dat zou betekenen dat Afrikaanse landen geld krijgen voor opvang in de regio en dat ze de grenzen sluiten voor vluchtelingen naar Europa.

Wat betreft nieuwe deelname aan de formatie: Vindt u dat GroenLinks op voorhand wel of geen breekpunt moet maken van uitbreiding van de Turkije-deal naar Afrikaanse landen?

Daar moeten ze wel een breekpunt van maken: 36%

Daar moeten ze geen breekpunt van maken: 45%

Weet niet / geen mening: 19%

De volgende vraag is alleen gesteld aan de deelnemers die bij de laatste landelijke verkiezingen in 2017 PvdA hebben gestemd, N= 1184

De PvdA is na het forse zetelverlies tijdens de verkiezingen tot nu toe zeer terughoudend over deelname aan de formatie-onderhandelingen.

'De PvdA moet nu serieus gaan overwegen mee te doen aan de formatie-onderhandelingen'

Mee eens: 46%

Mee oneens: 46%

Weet niet / geen mening: 8%

De volgende drie vragen zijn alleen gesteld aan de deelnemers die bij de laatste landelijke verkiezingen in 2017 D66 hebben gestemd, N= 1204

Vindt u het een goede of een slechte zaak dat Pechtold niet gaat formeren met de ChristenUnie?

Een goede zaak:	82%
Een slechte zaak:	10%
Weet niet / geen mening:	8%

Wat betreft deelname aan de formatie: vindt u dat D66 wel of geen breekpunt moet maken van medisch-ethische kwesties?

Daar moeten ze wel een breekpunt van maken:	67%
Daar moeten ze geen breekpunt van maken:	27%
Weet niet / geen mening:	6%

Zou u het acceptabel vinden als D66 in een kabinet stapt dat de komende vier jaar NIET komt met een wet op voltooid leven?

Wel acceptabel:	36%
Niet acceptabel:	59%
Weet niet / geen mening:	5%

De volgende vraag is alleen gesteld aan de deelnemers die bij de laatste landelijke verkiezingen in 2017 VVD hebben gestemd, N= 1721

Nu de formatie op een dood spoor zit:

Vindt u dat VVD nu toch open moet staan voor formatie-onderhandelingen met de PVV?

Ja:	46%
Nee:	52%
Weet ik niet:	2%

De volgende vraag is alleen gesteld aan de deelnemers die bij de laatste landelijke verkiezingen in 2017 CDA hebben gestemd, N= 1440

Nu de formatie op een dood spoor zit:

Vindt u dat het CDA nu toch open moet staan voor formatie-onderhandelingen met de PVV?

Ja: 55%
Nee: 39%
Weet ik niet: 6%

De volgende drie vragen zijn alleen gesteld aan de deelnemers die bij de laatste landelijke verkiezingen in 2017 ChristenUnie hebben gestemd, N= 363

Vindt u het een goede of een slechte zaak dat Segers niet gaat formeren met D66?

Een goede zaak: 57%
Een slechte zaak: 28%
Weet niet / geen mening: 14%

Wat betreft deelname aan de formatie: Vindt u dat de ChristenUnie op voorhand wel of geen breekpunt moet maken van medisch-ethische kwesties?

Daar moeten ze wel een breekpunt van maken: 71%
Daar moeten ze geen breekpunt van maken: 21%
Weet niet / geen mening: 8%

Zou u het acceptabel vinden als de ChristenUnie in een kabinet stapt dat de komende vier jaar komt met een wet op 'voltooid leven'?

Dat zou ik acceptabel vinden: 19%
Dat zou ik niet acceptabel vinden: 71%
Weet niet / geen mening: 10%

De volgende vraag is alleen gesteld aan de deelnemers die bij de laatste landelijke verkiezingen in 2017 SP hebben gestemd, N= 1255

Emile Roemer heeft in een eerder stadium gezegd dat hij geen formatie onderhandelingen wil voeren met de VVD, de grootste partij.

'De SP moet nu serieus gaan overwegen formatie-onderhandelingen te voeren met de VVD'

Mee eens: 45%

Mee oneens: 52%

Weet niet / geen mening: 3%

De volgende vraag is alleen gesteld aan de deelnemers die bij de laatste landelijke verkiezingen in 2017 PVV hebben gestemd, N= 2.096

Partijen zoals de VVD willen niet formeren met de PVV omdat Geert Wilders geen excuses wil maken voor zijn 'minder-minder' uitspraak over Marokkanen.

Geef aan of u het eens of oneens bent met de volgende stelling:

'Geert Wilders zou excuses moeten maken voor zijn 'minder-minder' uitspraak zodat de PVV meer kans maakt om te gaan formeren'

Mee eens: 10%

Mee oneens: 88%

Weet niet / geen mening: 2%